

POLSKA FEDERACJA PRODUCENTÓW ŻYWNOSCI

ul. Mokotowska 49, 00-542 Warszawa
Tel.: (48 22) 35 44 373, tel./fax (48 22) 35 44 374
e-mail: biuro@pfpz.pl www.pfpz.pl

13 stycznia 2006

Postulaty
Stowarzyszenia „Polska Federacja Producentów Żywności” wobec zagadnień poruszanych
podczas
warsztatów naukowych "Promowanie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej - polski wymiar
zapobiegania nadwadze, otyłości i chorobom przewlekłym" -Zielona Księga.

Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” skupiające producentów żywności oraz stowarzyszenia branżowe, wychodząc na przeciw postulatom zawartym w strategii WHO oraz Zielonej Księdze, postuluje aby:

1. Wszelkie działania mające na celu opracowanie i wdrożenie rozwiązań dotyczących promowanie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej w celu zapobiegania nadwadze, otyłości i chorobom przewlekłym przebiegały przy ścisłym współdziałaniu przemysłu żywnościowego. Uważamy, że działania takie wzorem rozwiązań unijnych powinny być oparte na partnerstwie wszystkich zainteresowanych stron i stosowaniu przejrzystych procedur konsultacyjnych. Za główną płaszczyznę prowadzenia takich działań uważamy „Platformę ds. promowania zdrowego stylu życia” umocowaną jako Radę ds. promocji zdrowego stylu życia przy Prezesie Rady Ministrów RP.
2. Przyjmowane krótko i długofalowe rozwiązania powinny uwzględniać specyficzne uwarunkowania społeczno ekonomiczne Polski tak, aby nie dyskryminować w żaden sposób żadnych grup produktów żywnościowych, ani nie naruszać niezbywalnego prawa konsumenta do swobodnego dostępu do żywności.
3. W zakresie opracowywanych obecnie przepisów UE o oświadczeniach żywieniowych i zdrowotnych (projekt rozporządzenia Parlamentu i Rady) przemysł postuluje możliwość stosowania oświadczeń w odniesieniu do wszystkich grup produktów, by w ten sposób nie dyskryminować żadnej kategorii żywności. Przemysł bierze pod uwagę możliwość umieszczania dodatkowych informacji w przypadku oświadczeń dotyczących produktów o niekorzystnym profilu żywieniowym. Byłoby to jednak możliwe dopiero w sytuacji dopracowania koncepcji profili żywieniowych, pozytywnego wyniku studium wykonalności i przetestowania profili przez EFSA.
4. W zakresie znakowania wartością odżywczą przemysł postuluje pozostawienie fakultatywności przepisów w tym zakresie. Jednocześnie należy uznać, iż możliwy jest rozwój systemów związanych z fakultatywnym podawaniem na opakowaniach zalecanych dziennych ilości składników odżywczych (GDA).

5. Za główne priorytety jakie należy realizować w ramach realizacji strategii WHO dot. diety, aktywności fizycznej i zdrowia oraz zagadnień wyszczególnionych w Zielonej Księdze uważamy:

- edukację dzieci i młodzieży

Programy edukacyjne powinny mieć charakter holistyczny i rozpoczynać się już na poziomie szkoły podstawowej. Edukacja powinna w efekcie umożliwić dzieciom i młodzieży zrozumienie powiązań pomiędzy składem produktu, jego rolą w zbilansowanej diecie oraz stylem życia i wpływem tych czynników na zdrowie. Aby osiągnąć ten cel należy stworzyć i wdrożyć w ramach oddzielnej ścieżki edukacyjnej kompleksowy program, który będzie promował zarówno zasady zbilansowanej diety jak i szeroko rozumianą aktywność fizyczną.

- promocję aktywności fizycznej

Należy jak najszybciej doprowadzić do reformy metodyki prowadzenia zajęć wychowania fizycznego tak aby ich forma w pełni odpowiadała obecnemu zapotrzebowaniu młodzieży. Zastąpienie tradycyjnych zajęć między innymi lekcjami tańca, aerobiku, jazdy na rolkach itp. powinno przyczynić się do akceptacji przez młodzież tej formy aktywności ruchowej. Ważnym jest aby zajęcia wychowania fizycznego pokazywały alternatywne formy aktywności ruchowej możliwe i przydatne do stosowania w życiu codziennym, a nie tylko podczas zajęć w-f.

W zakresie szczegółowych pytań Zielonej Księgi:

1. Propozycje działań na rzecz poprawy stanu zdrowia publicznego w zmniejszeniu ryzyka występowania nadwagi i otyłości:

Jaki rodzaj edukacji umożliwia konsumentom pełne zrozumienie informacji podanych na etykietach żywności i kto powinien ją zapewnić?

Holistyczna edukacja konsumencka rozpoczynająca się już na poziomie szkoły podstawowej i wpisana w ścieżkę edukacyjną. Edukacja powinna w efekcie umożliwić konsumentom zrozumienie powiązań pomiędzy składem produktu, jego rolą w zbilansowanej diecie oraz stylem życia i wpływem tych czynników na zdrowie.

Czy dobrowolne regulaminy („samoregulacja”) stanowią właściwe narzędzie ograniczenia reklamy i marketingu żywności energetycznej z wysoką zawartością składników odżywczych i niską zawartością mikrośladków odżywczych? Jakie byłyby alternatywy do rozważenia, jeśli samoregulacja nie przyniesie pożądanego skutku?

PFPŻ stoi na stanowisku, że sztuczne regulacje dyskryminujące pewne grupy produktów nie będą skuteczne pod względem zwalczania zjawiska chorób żywieniowo zależnych. Działania należy oprzeć z jednej strony na prospołecznym podejściu firm żywnościowych i ich roli w kreowaniu trendów co do rodzaju produkowanej żywności. Firmy żywnościowe mogą produkować wyłącznie produkty akceptowane przez konsumenta, aczkolwiek wiele firm ponosi bardzo duże koszty związane z badaniami i wprowadzaniem nowych ulepszonych (bardziej dopasowanych do zaleceń żywieniowych) receptur i produktów. Przemysł żywnościowy nie może jednak produkować żywności nieakceptowanej przez konsumenta ze względu na jej niewłaściwe właściwości organoleptyczne (smak, zapach, konsystencja). Aby wspomóc działania firm w tym zakresie niezbędnym wydaje się

długofalowa strategia edukacji społecznej, która umożliwi wprowadzanie na rynek nowego typu produktów.

Jak można zdefiniować, wdrożyć i monitorować skuteczność samoregulacji? Jakie środki należy przedsięwziąć, aby reklama, marketing i promocja nie wykorzystywały łatwości i niewystarczającego obycia z mediami bezbronnych konsumentów?

Przemysł podjął już działania zmierzające do wdrożenia jednolitych standardów w zakresie reklamy i marketingu (w tym produktów skierowanych do dzieci). Utworzona została Rada Reklamy, której zadaniem jest monitorowanie reklamodawców pod kątem stosowania zasad określonych w Kodeksie Reklamy, który funkcjonuje na zasadzie samoregulacji przemysłu.

W jaki sposób można najlepiej ułatwić konsumentom podejmowanie świadomych wyborów i skutecznych działań?

Tylko poprzez długofalową edukację społeczną. Edukacja ta powinna mieć charakter holistyczny czyli informacje dotyczące zbilansowanej diety, aktywności fizycznej ich wpływu na zdrowie nie powinny być rozbite na pojedyncze bloki umieszczone w materiałach z różnych przedmiotów nauczania ale powinny całość, przekazywaną podczas odrębnej jednolitej ścieżki edukacyjnej rozpoczynającej się już w szkole podstawowej.

W jaki sposób partnerstwa publiczno-prywatne mogą przyczynić się do edukacji konsumentów?

Współpraca przemysłu, świata nauki oraz administracji państwowej w ramach platform narodowych oraz platformy europejskiej wydaje się być najlepszą formą, na bazie której możliwe jest stworzenie długofalowego programu promującego zdrowy styl życia opartego na kompleksowej i nowoczesnej edukacji konsumenckiej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Należy jednak podkreślić, że odpowiedzialność za realizację opracowanej strategii będzie leżała po stronie administracji państwowej, która poprzez stosowne resorty będzie mogła chociażby wprowadzić edukację w tym zakresie jako obowiązkową do szkół.

Jakie powinny być główne przesłania do konsumentów w zakresie żywienia i aktywności fizycznej, a także kto i jak powinien je przekazywać?

Za główne przesłanie można uznać stwierdzenie, że konsument powinien być odpowiedzialny za własne zdrowie i dokonywać świadomych wyborów dotyczących stylu życia obejmujących zarówno żywienie jak i aktywność fizyczną. Wybory te powinny być oparte na wiedzy dostarczanej poprzez długofalowe i kompleksowe programy edukacyjne, systemowo umiejscowione w całym systemie edukacji i promocji zdrowego stylu życia.

Kluczowym jest położenie dużego nacisku na powiązanie sposobu odżywiania z aktywnością fizyczną i uświadomienie równej wagi tych czynników dla zachowania właściwego stanu zdrowotnego jednostki.

Ciężar masowej edukacji konsumenckiej powinien przede wszystkim spoczywać na właściwych resortach tj. edukacji, sportu, zdrowia, przy współdziałaniu merytorycznym wszystkich zainteresowanych podmiotów w ramach krajowej platformy.

2. Promowanie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży:

Jakie są dobre przykłady poprawy wartości odżywczych posiłków w szkołach oraz jak można informować rodziców o zwiększeniu wartości odżywczych posiłków domowych i w jaki sposób to uczynić?

PFPŻ w pełni popiera program IŻŻ mający na celu dopasowanie posiłków w stołówkach szkolnych do zaleceń żywieniowych zbilansowanej pod względem odżywczym diety. Promocja zalecanych przez IŻŻ zaleceń oraz umożliwienie ich wdrożenia w jak największej ilości szkół powinny być jednym z priorytetów przyszłej strategii dot. promocji zdrowego stylu życia

Jak najlepiej rozpowszechniać regularną aktywność fizyczną w szkole?

Mając na uwadze doświadczenia i wnioski płynące z programu pilotażowego „Forma na piatkę” mówiące o braku atrakcyjności zajęć wychowania fizycznego prowadzonych według tradycyjnych metod, co znajduje swoje potwierdzenie w wysokim odsetku uczniów nie uczestniczących w tych zajęciach, za wskazane uważamy opracowanie nowej atrakcyjnej dla młodzieży metodyki tych zajęć. Powinna ona uwzględniać aktualne trendy dotyczące akceptowanych przez młodzież form aktywności fizycznej (zarówno tych prowadzonych w szkole jak i poza nią). Opracowanie takiego programu powinno stanowić jeden z priorytetów strategii promującej zdrowy styl życia.

Jakie są najlepsze praktyki promowania zdrowego żywienia w szkole, szczególnie w odniesieniu do nadmiernego spożycia przekąsek energetycznych i napojów bezalkoholowych słodzonych cukrem?

PFPŻ uważa, że najlepszą metodą kształtowania właściwych nawyków żywieniowych wśród dzieci i młodzieży jest zapewnienie warunków do ich realizacji. Jednym z takich warunków jest możliwość spożycia posiłku na terenie szkoły. Posiłek ten powinien stanowić naturalne uzupełnienie dziennego cyklu żywienia obejmującego przynajmniej 5 posiłków dziennie. Możliwość taką powinny zapewnić stołówki szkolne oferujące posiłki skomponowane według zaleceń zbilansowanej diety dla wszystkich dzieci, a nie tylko dla najbardziej potrzebujących grup.

Negatywny wizerunek posiłków w stołówkach szkolnych wynikający w dużej mierze z zbyt małych funduszy szkół oraz przypisaniu tym posiłkom wyłącznie funkcji pomocowej jest jedną z przyczyn powstawania negatywnych nawyków żywieniowych wśród dzieci i młodzieży

Podjęcie natychmiastowych działań ze strony administracji państwowej we współpracy z instytucjami naukowymi takimi jak IŻŻ jest warunkiem niezbędnym do promowania zasad zdrowego odżywiania w szkole.

W jaki sposób media, służba zdrowia, społeczeństwo obywatelskie oraz dane gałęzie przemysłu mogą wspomóc wysiłki szkół na rzecz edukacji zdrowotnej? Jaką rolę można pod tym względem przypisać partnerstwom publiczno-prywatnym?

PFPŻ jako społeczny partner zarówno dla administracji państwowej jak i instytucji naukowych już od 2 lat prowadzi aktywne działania w celu opracowania efektywnego i

akceptowalnego przez młodzież programu edukacyjnego promującego zasady zdrowego stylu życia. Wnioski z przeprowadzanych programów (Forma na piątkę i Trzymaj Formę) oraz innych powinny posłużyć jako materiał do skonstruowania ogólnopolskiego, długofalowego programu promocji zdrowego stylu życia wśród młodzieży szkolnej. Program taki powinien być promowany zarówno przy pomocy mediów, które powinny wykreować swoistego rodzaju modę na zdrowy styl życia jak i przez dyrektorów szkół, rady rodziców.

Andrzej Gantner

dyrektor generalny PFPŻ